

MEDICINFORBRUG - OVERBLIK

2. kvartal 2018

Kvartalstal fra Lægemiddelstatistikken

SUNDHEDSDATA-
STYRELSEN

1. Det samlede lægemiddelsalg

'MedicinForbrug - Overblik' opgør udviklingen af det samlede salg af lægemidler solgt på apotek undtagen de håndkøbslægemidler, der må sælges uden for apotek.

Denne opdatering viser en stigning i både omsætningen og mængdeforbruget af lægemidler solgt på apotek fra 2. kvartal 2017 til 2. kvartal 2018:

- Den samlede omsætning er steget med 39,2 mio. kr. (1,6 pct.).
- Det samlede mængdeforbrug¹ er steget med 17,1 mio. DDD (2,5 pct.).

1.1 Udvalgte lægemiddelgrupper

'MedicinForbrug - Overblik' ser derudover nærmere på nogle udvalgte lægemiddelgrupper, hvor ændringen i omsætning eller mængdesalg er enten 10 pct. eller 5 mio. kr. pr. mængdeenhed i forhold til samme kvartal i året før. Salget af mange lægemiddelgrupper ændrer sig over længere tid, og lægemiddelgruppen kan derfor være med flere kvartaler i træk.

1.1.1 Lægemiddelgrupper i 2. kvartal 2018

1.1.1.1 Stigninger i forbrug eller omsætning

- Faktor Xa-hæmmere (blodfortyndende midler)
- Midler til sænkning af blodsukker ekskl. insuliner (type 2-diabetes)
- Adrenergika i komb. med anticholinergika inkl. 3-stofkomb. med kortikosteroider (KOL)
- Atorvastatin (forhøjet kolesterol)
- Angiotensin II-receptorblokkere ekskl. kombinationer (forhøjet blodtryk)
- Sertralin (antidepressive midler)

1.1.1.2 Fald i forbrug eller omsætning

- Rosuvastatin (forhøjet kolesterol)
- Pregabalin (epilepsi)
- Angiotensin II-receptorblokkere og vanddrivende midler (forhøjet blodtryk)
- Tramadol og tapentadol (smertestillende)

¹ Lægemidler, der ikke kan opgøres i definerede døgn doser (DDD), er ikke med i det samlede mængdeforbrug (svarende til 7 pct. af omsætningen). DDD defineres af WHO som den antagne gennemsnitlige vedligeholdelsesdosis pr. dag for en voksen, når lægemiddelstoffet benyttes til dets hovedindikation. Ikke alle patienter benytter 1 DDD om dagen (se www.whocc.no)

2. Omsætnings- og forbrugstal for 2. kvartal 2018

Tabellen nedenfor viser omsætning, mængdesalg og gennemsnitlig pris pr. mængdeenhed for lægemidler og lægemiddelgrupper med størst ændring i henholdsvis omsætning og mængdesalg (se kriterier for udvælgelse sidst i dokumentet). Bemærk at lægemidler, der må sælges uden for apotek, ikke er medtaget.

Tabel 1 Omsætnings- og forbrugstal for 2. kvartal 2018

Lægemidler	ATC-kode ¹	Omsætning			Mængdeforbrug			Pris pr. DDD			
		Mio. kr.	Forskel i mio. kr.	(%)	Mio. DDD	Forskel i mio. DDD	(%)	Kr.	Forskel i kr.	(%)	
Top 5 omsætning											
Faktor Xa-hæmmere	↑ B01AF	164,1	40,6	33	6,4	1,7	37	25,56	-0,7	-3	
Midler til sænkning af blodsukker ekskl. insuliner	↑ A10B	183,5	20	12	20,7	0,9	4	8,86	0,61	7	
Adrenergika i komb. med anticholinergika inkl. 3-stofkomb. med kortikosteroider	↑ R03AL	48,9	16,2	49	3,4	0,9	35	14,53	1,37	10	
Rosuvastatin	↓ C10AA07	4,4	-26,3	-86	5,6	0,6	11	0,78	-5,29	-87	
Pregabalin	↓ N03AX16	8,6	-22,8	-73	2,2	0,2	12	3,87	-11,84	-75	
Top 5 mængde											
Atorvastatin	↑ C10AA05	12,3	2,5	26	47,5	7,5	19	0,26	0,02	8	
Angiotensin II-receptorblokkere ekskl. kombinationer	↑ C09C	14,2	3,8	36	34,6	6	21	0,41	0,05	14	
Sertralin	↑ N06AB06	5,4	-0,9	-14	12,3	1,4	13	0,44	-0,14	-24	
Angiotensin II-receptorblokkere og vanddrivende midler	↓ C09DA	12,2	2,7	28	11,6	-1,4	-11	1,05	0,32	44	
Tramadol og tapentadol	↓ N02AX	25,7	4,9	23	4,2	-1,3	-23	6,11	2,31	61	

Kilde: Lægemiddelstatistikregisteret (Opdateret til 31. januar 2019), Sundhedsdatastyrelsen

Note: Faktor Xa-hæmmere indgik på Top 5 Mængde, men er ikke medtaget på listen, fordi lægemidlerne er repræsenteret på listen Top 5 Omsætning.

Lægemidler, der må sælges uden for apotek, er ikke medtaget.

ATC: Anatomisk Terapeutisk Kemisk Klassifikation er et globalt klassifikationssystem, der inddeler lægemidler i forskellige grupper efter deres primære virkemåde.

DDD: Defineret døgndosis.

3. Top 5 Omsætning

3.1 Faktor Xa-hæmmere (blodfortyndende midler)

Lægemidlerne rivaroxaban, apixaban og edoxaban hører under lægemiddelgruppen NOAK (non-vitamin K orale antikoagulantia), og de bruges til at forebygge blodpropper særligt hos patienter med atrieflimren. Omsætningen af disse lægemidler stiger fortsat i 2. kvartal 2018, hvor omsætningen er steget med 40,6 mio. kr. sammenlignet med samme kvartal i 2017. Stigningen i omsætning skyldes fortsat en stigning i mængdeforbruget af de relativt dyre lægemidler, og gruppen er endvidere fortsat placeret på en 3. plads over midler med størst stigning i mængdesalget. Rivaroxaban og apixaban bidrager primært til udvikling, mens omsætningen og mængdesalget af Lixiana (edoxaban), som blev markedsført i juni 2016, fortsat er lavere men støt stigende. Forbruget af faktor Xa-hæmmere kan følges pr. måned i statistikken 'Nye lægemidler'.

➤ [Find Statistikken over Nye lægemidler på eSundhed.dk](#)

3.2 Midler til sænkning af blodsukker eksklusiv insuliner (type 2-diabetes)

Lægemidlerne bruges primært til sænkning af forhøjet blodsukker hos patienter med type 2-diabetes. Med en stigning på 20 mio. kr. i forhold til samme kvartal året før placeres gruppen fortsat på en 2. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst stigning i omsætning i 2. kvartal 2018. Denne stigning drives hovedsageligt af en stigning i omsætningen af SGLT-2-hæmmeren empagliflozin og den dyre GLP-1-analog liraglutid. Stigningen i omsætningen skyldes primært, at flere personer end tidligere er i behandling med disse lægemidler.

3.3 Adrenergika i komb. med anticholinergika inklusiv 3-stof-komb. med kortikosteroider (KOL)

Inhalatorerne indeholder en kombination af adrenergika og anticholinergika, og de bruges til behandling af KOL. Enkelte nyere lægemidler i lægemiddelgruppen indeholder foruden disse også inhalationssteroid (ICS), så der i alt er tre aktive indholdsstoffer i en inhalator. Omsætningen af kombinationspræparaterne er steget med 16,2 mio. kr. fra 2. kvartal 2017 til samme kvartal 2018. Stigningen i omsætningen er primært drevet af et øget forbrug af præparater indeholdende olodaterol og tiotropium. Kombinationslægemidler til behandling af KOL har generelt fået en mere fremtrædende plads i flere behandlingsvejledninger og anbefales fremfor adrenergika i kombination med inhalationssteroid.

3.4 Rosuvastatin (forhøjet kolesterol)

Rosuvastatin er et statin som anvendes til behandling af forhøjet kolesterol og forebyggelse af hjertekarsygdom. Heraf anvendes rosuvastatin som 2. valg til sænkning af kolesterol i blodet. Fra 2. kvartal 2017 til 2. kvartal 2018 ses et fald i omsætningen af rosuvastatin på 26,3 mio. kr. svarende til 86 pct. Rosuvastatin er dermed fortsat det lægemiddel, som har haft det største fald i omsætning. Faldet skyldes formentlig patentudløb på præparatet Crestor i december 2017. Herefter ses en tendens til, at langt flere patienter sættes i behandling med et nyt billigere generika. I perioden er antallet af patienter i behandling med rosuvastatin steget med ca. 10 pct.

til ca. 36.000. Tilsvarende ses en stigning i mængdesalget fra 5,0 mio. DDD i 2. kvartal 2017 til 5,6 mio. DDD i 2. kvartal 2018.

3.5 Pregabalin (epilepsi)

Pregabalin anvendes hovedsageligt til behandling af epilepsi, neuropatiske smerter og angst. I endnu et kvartal ses et markant fald i omsætningen på 22,8 mio. kr. Årsagen hertil skyldes formentlig patentudløb på præparatet Lyrica til indikationen neuropatiske smerter i juli 2017 med efterfølgende introduktion af billigere generika indeholdende pregabalin. Allerede i begyndelsen af 2015 udløb Lyricas patent til de to andre indikationer epilepsi og generaliseret angst. Det resulterede i et stort omsætningsfald umiddelbart efterfølgende. I juni 2015 ophævede Lægemiddelstyrelsen muligheden for substitution mellem Lyrica og dets to generiske versioner grundet Lyricas fortsatte patent på indikationen neuropatiske smerter. Således steg forbruget og tilsvarende omsætningen af Lyrica markant efterfølgende i 3. kvartal 2015.

4. Top 5 Mængde

4.1 Atorvastatin (forhøjet kolesterol)

Atorvastatin er 1. valg ved behandling af forhøjet kolesterol. I endnu et kvartal stiger mængdeforbruget af atorvastatin, svarende til en stigning på 7,5 mio. DDD fra 2. kvartal 2017 til 2. kvartal 2018. Dermed indtager atorvastatin fortsat 1. pladsen over lægemidler med størst stigning i mængdeforbrug. Forbruget af atorvastatin har været støt stigende siden 2. kvartal 2012, hvor de gennemsnitlige priser faldt som følge af patentudløb og introduktion af billigere generika. I samme periode ses et fald på 16 pct. i antallet af personer i behandling med atorvastatin.

4.2 Angiotensin II-receptorblokkere eksklusiv kombinationer (forhøjet blodtryk)

De blodtryksænkende midler i denne lægemiddelgruppe omfatter bl.a. losartan, candesartan og valsartan. Mængdeforbruget af disse er steget med 6,0 mio. DDD fra 2. kvartal 2017 til 2. kvartal 2018. Størstedelen af mængdeforbruget udgøres af losartan, og forbruget af losartan har været stigende igennem hele perioden. Denne stigning drives af, at flere personer end tidligere er i behandling med losartan. Forbruget af lægemidlet har generelt været stigende gennem en længere periode, særligt efter patentudløb samt at lægemidlet fik generelt tilskud i 2010. Stigningen skyldes formentlig også, at antiotensin-II-receptorblokkere har fået en mere fremtrædende plads i behandlingsvejledninger, og nu anses som værende ligeværdig med Angiotensin Converting Enzyme-hæmmere (ACE-hæmmere) til behandling af kronisk hjertesvigt og forhøjet blodtryk.

4.3 Sertralin (antidepressive midler)

Sertralin tilhører gruppen af selektive serotonin genoptagelseshæmmere (SSRI) og anvendes bl.a. til behandling af depression og andre psykiske lidelser som f.eks. generaliseret angst, tvangstanker og/eller tvangshandlinger (OCD) samt post-traumatisk stresstilstand (PTSD). SSRI er den mest anvendte type af antidepressiva i Danmark og omfatter bl.a. citalopram, sertralin og escitalopram. Mængdeforbruget af sertralin stiger fortsat med 1,4 mio. DDD fra 2. kvartal 2017 til 2. kvartal 2018. I samme periode er mængdeforbruget af citalopram fortsat faldet med ca. 0,8 mio. DDD. Siden 2. kvartal 2016 har forbruget af sertralin været højere end forbruget af citalopram. Tidligere var flest personer i behandling med citalopram, men i 1. kvartal 2018 var flere personer i behandling med sertralin end citalopram. Det samme gør sig gældende for 2. kvartal 2018.

4.4 Angiotensin II-receptorblokkere og vanddrivende midler (forhøjet blodtryk)

Denne lægemiddelgruppe består bl.a. af losartan, candesartan og valsartan i kombination med det vanddrivende middel hydrochlorthiazid.

Fra 2. kvartal 2017 til 2. kvartal 2018 falder mængdeforbruget af disse lægemidler med 1,4 mio. DDD. Faldet skyldes primært en reduktion i mængdeforbruget af lægemidler indeholdende losartan og hydrochlorthiazid. Tilsvarende falder antallet af personer i behandling af disse lægemidler med ca. 10 pct. i samme periode.

4.5 Tramadol og tapentadol (smertestillende)

Tramadol og tapentadol er smertestillende lægemidler af typen opioider, som er en samlet betegnelse for en række morfinlignende præparater. De to lægemidler bruges primært til behandling af moderate til stærke smerter. Fra 2. kvartal 2017 til 2. kvartal 2018 falder mængdesalget af lægemidlerne i denne gruppe med 1,3 mio. DDD. Faldet udgøres primært af et fald i forbruget af tramadol. Mængdesalget af tramadol udgør mere end 98 pct. af det samlede forbrug af lægemiddelgruppen i 2. kvartal 2018. Antallet af personer i behandling med tramadol er faldet i perioden fra ca. 134.000 i 2. kvartal 2017 til ca. 104.000 i samme kvartal i 2018. Dette svarer til et fald på 23 procent.

Mulige forklaringer på det faldende forbrug kan være forskellige myndighedstiltag fra både Sundhedsstyrelsen, Styrelsen for Patientsikkerhed, Lægemiddelstyrelsen. Derudover har der været stort mediefokus på forbruget af opioider i 2017, særligt af tramadol, hvilket også kan have påvirket forbruget. Sundhedsdatastyrelsen har for nyligt offentliggjort en analyse, der sætter fokus på den nyeste udvikling i antal brugere, antal langtidsbrugere, samt mængdeforbruget af opioider.

- [Læs det seneste indblik om forbruget af opioider 'MedicinForbrug - Indblik: Færre langtidsbrugere af opioider i 2017'.](#)

Kriterier for udvælgelse af Top 5

Lægemidlerne til Top 5-listerne for henholdsvis omsætning og mængde er udvalgt på følgende måde:

En lægemiddelgruppe er med, hvis omsætning (kr.) eller mængde (DDD/anden mængdeenhed) af gruppen er steget eller faldet med mere end 10 pct., eller hvis den absolutte stigning har været over 5 mio. kr. pr. mængdeenhed, uanset den procentvise ændring. Blandt disse er listen sorteret efter dem med størst absolut ændring i henholdsvis kroner eller mængdeenheder. Ved udvælgelsen er der ikke skelnet mellem, om ændringen er en stigning eller et fald.

Der er data med i samme tabel for flere ATC-niveauer (ATC-niveau 3, 4 og 5)². Det betyder, at en ændring for lægemidler med et bestemt aktivt stof tæller med på lige fod med en ændring for en hel gruppe af lægemidler. Baggrunden for dette valg er, at nogle ændringer sker for en hel gruppe af lægemidler, mens andre ændringer sker for bestemte lægemidler, og disse ændringer vil ikke nødvendigvis give udslag, hvis man udelukkende ser på den overordnede gruppe af lægemidler.

I de tilfælde, hvor den samme ændring giver udslag på flere ATC-niveauer, så de alle kommer med på Top 5, er kun det ene af niveauerne medtaget på listen. Om det er det overordnede eller mere specifikke niveau, der er mest relevant at vise, afhænger af det enkelte tilfælde.

Forkortelser

- ACE-hæmmere: Angiotensin Converting Enzyme-hæmmere
- ATC: Anatomical Therapeutic Chemical klassifikationssystem
- DDD: Definerede døgndoser
- GLP-1: Glucagon Like Peptide 1
- ICS: Inhaled corticosteroid (binyrebarkhormon)
- LABA: Long-acting beta2-agonists (langtidsvirkende adrenergika)
- LAMA: Long-acting muscarinic antagonists (Langtidsvirkende anticholinergika)
- NOAK: Non-vitamin K orale antikoagulantia
- OCD: Obsessive Compulsive Disorder (tvangssymtomer og tvangslidelse)
- PTSD: Posttraumatic Stress Disorder (posttraumatisk stresslidelse)
- SGLT-2: Sodium Glucose Co Transporter-2
- SSRI: Selektive serotonin genoptagelseshæmmere

SE OG HENT DATA OM DET SAMLEDE MEDICINFORBRUG

Se data bag denne udgave af 'MedicinForbrug - Overblik' på eSundhed.dk

Udgiver	Sundhedsdatastyrelsen
Kontakt	medicindata@sundhedsdata.dk
Web-adresse	www.sundhedsdata.dk
Titel	MedicinForbrug - Overblik 2. kvartal 2018

Rapporten kan frit refereres med tydelig kildeangivelse

² ATC-koden er en internationalt fastsat kode for indholdsstoffet i lægemidlet (ATC-niveau 5). På ATC niveau 4 er de aktive stoffer grupperet i mindre grupper, og på ATC-niveau 3 er grupperne slået sammen til større grupper.